

Asia: VN/16660/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä

Tiedonhallintalain ja julkisuuslain muutokset

Onko ehdotuksella vaikutuksia, joita ei ole vielä tunnistettu, erityisesti lakien soveltamisalassa oleviin organisaatioihin? Millaisista vaikutuksista on kyse tai miten niitä olisi mahdollista arvioida tarkemmin?

-

Ehdotuksessa ja direktiivissä ei velloiteta rajapintojen, jotka olisivat nimenomaan avoimia, käyttöön. Mitä mieltä olette väitteestä, että viranomaiset oman harkintansa mukaan käyttäisivät avoimia rajapintoja joka tapauksessa silloin, kun se on tarkoituksenmukaista?

-

Onko ehdotettujen muutosten johdosta tarpeen muuttaa myös jotain erityislainsäädäntöä, jota ei esitysluonnoksessa ole tunnistettu?

-

Laki eräiden julkisten yritysten tietojen uudelleenkäytöstä

Kommentit laista eräiden julkisten yritysten tietojen uudelleenkäytöstä kokonaisuutena.

-

Millaisiin yrityksiin toimialallanne tai alueellanne ehdotettu laki tulisi sovellettavaksi?

-

Tunnistatteko julkisia yrityksiä koskevaa sääntelyä, jota olisi ehdotetun lain johdosta muutettava tai joka on sen kanssa ristiriidassa?

-

Onko tiedossanne sääntelyä, joka velvoittaa ehdotetun lain soveltamisalassa olevia julkisia yrityksiä antamaan niiden hallussa olevia asiakirjoja uudelleenkäytettäväksi?

-

Onko tiedossanne sääntelyä, joka velvoittaa ehdotetun lain soveltamisalassa olevia julkisia yrityksiä julkaisemaan tai julkistamaan niiden hallussa olevia asiakirjoja, mutta jonka tosiasiallisena tarkoituksena tai vaikutuksena on tietojen uudelleenkäyttö kaupallisiin tai muihin tarkoituksiin?

-

Onko ehdotetun lain soveltamisalassa oleviin yrityksiin tai muihin toimijoihin sellaisia vaikutuksia, joita ei ole tunnistettu? Millaisista vaikutuksista on kyse tai miten niitä olisi mahdollista arvioida tarkemmin?

-

Onko asiakirjojen uudelleenkäytön salliminen ominaista tai olennaista jonkin ehdotetun lain soveltamisalassa olevan julkisen yrityksen liiketoiminnalle?

-

Laki julkisin varoin tuotettujen tutkimusaineistojen uudelleenkäytöstä

Kommentit laista julkisin varoin tuotettujen tutkimusaineistojen uudelleenkäytöstä kokonaisuutena.

-

Onko ehdotuksella vaikutuksia tutkimusaineistoja tuottaviin tai julkaiseviin tahoihin, joita ei vielä ole tunnistettu? Millaisista vaikutuksista on kyse tai miten niitä olisi mahdollista arvioida tarkemmin?

-

Onko olemassa riskiä siitä, että tutkimusaineistoja ei enää asetettaisi julkisesti saataville sen vuoksi, että ehdotettu laki tulisi niihin julkaisun johdosta sovellettavaksi?

-

Missä laajuudessa tutkimusaineistojen maksutonta saatavuutta edellytetään jo nykyään osana julkista tutkimusrahoitusta?

-

Tunnistatteko tutkimusaineistoja, niiden tuottamista tai hyödyntämistä koskevaa sääntelyä, jota olisi ehdotetun lain johdosta muutettava tai joka on ehdotetun sääntelyn kanssa ristiriidassa?

-

Arvokkaat tietoaineistot

Onko toimialallanne tai toiminnassanne tunnistettu tietoaineistoja, jotka mahdollisesti tai todennäköisesti tultaisiin komission toimesta säätämään arvokkaiksi tietoaineistoiksi?

Aluehallintovirastojen valtakunnallinen hallinto- ja kehittämispalvelut -vastuualue (HAKE), joka toimii Etelä-Suomen aluehallintoviraston yhteydessä, antaa tämän lausunnon.

Tiedonhallintalain 19 §:n 2 momentin mukaan, ottaen huomioon, mitä tiedonsaannista ja henkilötietojen suojasta erikseen säädetään, viranomaisen on huolehdittava, että tietoaineisto on

saatavilla ja hyödynnettävissä yleisesti käytettävässä koneluettavassa muodossa kuvailutietoineen, jos tietoaaineisto voidaan saattaa alkuperäisestä muodosta suoraan koneluettavaan muotoon.

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan, että 2 momentin loppuun lisättäisiin virke, jonka mukaan lain 24 b §:n 1 momentissa tarkoitettujen arvokkaiden tietoaaineistojen tulee olla koneluettavassa muodossa. Velvoite olisi ehdoton riippumatta siitä, missä muodossa aineisto on tuotettu tai missä muodossa sitä säilytetään. Tietojen antamisesta säädettäisiin edelleen julkisuuslaissa tai erityislaissa. Velvoite asettaa tiedot saataville koneluettavassa muodossa kohdistuisi sellaisiin arvokkaisiin tietoaaineistoihin, jotka on yksilöity [komission täytäntöönpanosäädöksissä] ja joista on kansallisesti säädetty joko erityislaissa tai tiedonhallintalain uuden 24 b §:n 3 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella.

Avoimen datan direktiivin mukaan arvokkailla tietoaaineistoilla tarkoitetaan asiakirjoja, joiden uudelleenkäyttöön liittyy merkittäviä yhteiskunnallisia tai ympäristöön tai talouteen liittyviä hyötyjä, erityisesti siksi, että ne soveltuvat lisäarvopalvelujen, sovellusten sekä uusien laadukkaiden ja ihmisarvoisten työpaikkojen luomiseen. Näihin tietoaaineistoihin perustuvista lisäarvopalveluista ja -sovelluksista hyötyvien joukko on suuri.

Arvokkaat tietoaaineistot on luovutettava tai niiden olisi oltava saatavilla pyynnöstä niihin oikeutetuille teknisten rajapintojen avulla, olipa vastaanottaja viranomainen tai muu toimija.

Arvokkaiden tietoaaineistojen olisi myös oltava saatavilla useana kerralla ladattavana tiedostona, jos se on tarpeen.

Aluehallintovirastot ovat valtion monialaisia lupa-, ohjaus- ja valvontavirastoja. Aluehallintovirastojen tehtävien yhteydessä syntyviin asiakirjoihin liittyen ei ole tähän mennessä määritelty erikseen mahdollisia arvokkaita tietoaaineistoja.

Onko toimialallanne tai toiminnassanne varauduttu arvokkaiden tietoaaineistojen sääntelystä johtuviin vaikutuksiin? Miten kuvailisitte vaikutuksia ja niihin varautumista? Antakaa mahdollisuuksien mukaan myös euro- tai lukumääräarvioita.

Aluehallintovirastojen osalta ei ole varauduttu näihin vaikutuksiin, koska lähtökohtainen oletus tällä hetkellä on, että aluehallintovirastojen tehtävissä syntyneet ja syntyvät aineistot eivät kuulu tässä tarkoitettun sääntelyn mukaisten arvokkaiden tietoaaineistojen piiriin.

Yleiset kommentit

Yleiset kommentit hallituksen esityksen luonnoksesta ja ehdotetun sääntelyn vaikutuksista kokonaisuudessaan.

Esitysehdotuksen mukaan julkisuuslakia ja tiedonhallintalakia täydennettäisiin säännöksillä sähköisessä muodossa olevista tiheästi tai reaaliaikaisesti päivittyvistä julkisista asiakirjoista / tiedoista, jotka ovat sisällöltään nopeasti muuttuvia tai vanhentuvia eivätkä sisällä henkilötietoja.

Aluehallintovirastojen tehtävissä ei synny tämän tyyppistä tietoa.

Lauri Latva-Äijö

Hallintojohtaja

Anne Bäckman

Yleishallintolakimies

Bäckman Anne

Etelä-Suomen aluehallintovirasto - Aluehallintovirastojen hallinto- ja kehittämispalvelut -vastuualue